

МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ БІЗНЕСУ, ІННОВАЦІЙНОГО
РОЗВИТКУ ТА МІЖНАРОДНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ
ОБЛІКОВО-ФІНАНСОВИЙ ФАКУЛЬТЕТ
Кафедра фінансів, банківської справи та страхування

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Перший проректор

 Дмитро БАБЕНКО

« 22 » 06 2023 р.

Гарант освітньої програми

 Наталя СІРЕНКО

« 23 » 06 2023 р.

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Фінансове обґрунтування управлінських рішень»

Галузь знань	<u>07 «Управління та адміністрування»</u>
Спеціальність	<u>072 «Фінанси, банківська справа та страхування»</u>
Освітньо-професійна програма	<u>«Фінанси, банківська справа та страхування»</u>
Освітній ступінь	<u>магістр</u>
Семестр	<u>3</u>
Форма здобуття освіти	<u>денна</u>
Викладачі	<u>Наталя СІРЕНКО,</u> <u>д-р. екон. наук, професор,</u> <u>sirenko@mnaui.edu.ua</u>

Розглянуто на засіданні кафедри фінансів, банківської справи та страхування
Протокол № 16 від «15» червня 2023 року.

Завідувач кафедри

 Наталя СІРЕНКО

Схвалено науково-методичною комісією обліково-фінансового факультету.
Протокол № 11 від «16» червня 2023 року.

Голова науково-методичної комісії

 Юлія ЧЕБАН

Схвалено на засіданні вченої ради обліково-фінансового факультету.
Протокол № 10 від «19» червня 2023 року.

Голова вченої ради

 Олександр БІЛЧЕНКО

Миколаїв
2023

1.Призначення навчальної дисципліни	Сучасний фінансист повинен володіти навичками швидкого аналізу доходів та витрат, які дійсно впливають на прийняття рішення, та усувати ту фінансову інформацію, котра не є важливою для прийняття рішень. Курс зорієнтований на формування у здобувачів вміння приймати дійсно обґрунтовані рішення на основі цієї інформації. Оскільки більшість аргументів у процесі ухвалення рішення всередині підприємства або при переговорах з контрагентами — наприклад, дистриб'юторами або торговельними мережами, — це фінансові аргументи, то основною метою курсу також є навчання ефективному використанню цих аргументів у повсякденній роботі й у комунікаціях.
2.Мета навчальної дисципліни	Формування глибоких фахових знань і практичних навичок щодо швидкого аналізу доходів та витрат та процесу прийняття рішень на основі такого аналізу; використання аргументів, отриманих в результаті аналізу доходів і витрат, в операційній діяльності.
3. Компетентності	Інтегральна компетентність. Здатність розв'язувати складні завдання і проблеми у професійній діяльності або у процесі навчання у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог. ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу ЗК3. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні. ЗК4. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми. ЗК6. Навички міжособистісної взаємодії. ЗК9. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів). ФК1. Здатність використовувати фундаментальні закономірності розвитку фінансів, банківської справи та страхування у поєднанні з дослідницькими і управлінськими інструментами для здійснення професійної та наукової діяльності. ФК3. Здатність застосовувати управлінські навички у сфері фінансів, банківської справи та страхування. ФК4. Здатність оцінювати дієвість наукового, аналітичного і методичного інструментарію для обґрунтування управлінських рішень у сфері фінансів, банківської справи та страхування. ФК7. Здатність до пошуку, використання та інтерпретації інформації, необхідної для вирішення професійних і наукових завдань у сфері фінансів, банківської справи та страхування. ФК8. Здатність застосовувати інноваційні підходи в сфері фінансів, банківської справи та страхування.
4. Заплановані результати навчальної дисципліни	У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен: ПРН1. Використовувати фундаментальні закономірності розвитку фінансів, банківської справи та страхування у поєднанні з дослідницькими та управлінськими інструментами для здійснення професійної та наукової діяльності. ПРН3. Здійснювати адаптацію та модифікацію існуючих наукових підходів і методів до конкретних ситуацій професійної діяльності. ПРН4. Відшуковувати, обробляти, систематизувати та аналізувати інформацію, необхідну для вирішення професійних та наукових завдань у сфері фінансів, банківської справи та страхування. ПРН6. Доступно і аргументовано представляти результати досліджень усно і письмово, брати участь у фахових дискусіях.

	ПРН7. Вирішувати етичні дилеми з опорою на норми закону, етичні принципи та загальнолюдські цінності. ПРН9. Застосовувати управлінські навички у сфері фінансів, банківської справи та страхування. ПРН12. Обґрунтовувати вибір варіантів управлінських рішень у сфері фінансів, банківської справи та страхування та оцінювати їх ефективність з урахуванням цілей, наявних обмежень, законодавчих та етичних аспектів.			
5.Опис навчальної дисципліни	Всього годин/кредитів за навчальним планом, з них: - лекції - практичні заняття - самостійна робота			<i>90 год/3,0 кред.</i> <i>10 год/0,33 кред.</i> <i>20 год/0,67 кред.</i> <i>60 год/2,0 кред.</i>
Календарний план*				
№ з/п	Найменування тем	Розподіл навчального часу, годин		
		лж	пз	сам. робота
Змістовий модуль 1 Теоретичні аспекти прийняття управлінських рішень				
1	Тема 1 Рішення, як вибір з двох альтернатив, сценарний аналіз і його застосування	1	2	5
2	Тема 2 Психологічні аспекти прийняття управлінських рішень	1	2	5
3	Тема 3 Класифікація витрат для прийняття управлінських рішень	1	2	10
4	Тема 4 Особливості типових управлінських рішень	1	2	10
Змістовий модуль 2 Фінансове обґрунтування типових управлінських рішень				
5	Тема 5 Рішення «старе чи нове» та «залишити чи залишитись»	2	4	10
6	Тема 6 Рішення «вихід з новими продуктами» та «зробити чи купити»	2	4	10
7	Тема 8 Рішення про «продаж чи доробку», про «вузьке місце», про «спеціальне замовлення»	2	4	10
Всього		10	20	60
*Примітка. Проведення видів занять здійснюється відповідно до графіку освітнього процесу				
6. Порядок та критерії оцінювання	Оцінювання здобувачів вищої освіти здійснюється відповідно до Положення про організацію освітнього процесу у Миколаївському національному аграрному університеті, Положення про порядок оцінювання здобувачів вищої освіти у Миколаївському національному аграрному університеті. Оцінювання результатів навчання здійснюється за відповідними формами організації освітнього процесу, а саме: поточний та підсумковий контроль знань здобувачів вищої освіти. Рейтингова оцінка знань. Відрізняється від традиційної більш широким інтервалом балів, які диференційовані відповідно до складності матеріалу, що контролюється його об'ємом, рівнем самостійності освоєння тощо. Форма підсумкового контролю – залік. За всі види робіт впродовж семестру (тести, опитування, самостійну роботу, реферати, контрольні роботи тощо) здобувач вищої освіти може отримати від 60 до 100 балів. Оцінювання виконується за бальною методикою ECTS.			

	При пропуску лекційних занять проводиться усна співбесіда за темою. Відпрацьовувати практичні заняття при наявності виконаних практичних завдань. Без особистої присутності здобувача вищої освіти підсумковий контроль не проводиться. Зарахування пропущених занять здійснюється після їх відпрацювання з НПП за розкладом консультацій.					
Поточний і підсумковий контроль знань здобувачів вищої освіти						
Змістовий модуль	Форма контролю	Кількість заходів	Оцінка		Сума	
			min	max	min	max
Модуль 1	Аудиторна робота:					
	- контрольна робота	2	5	7	10	14
	- задача модулю (розв'язання задач, усне опитування)	8	1	1	8	8
	Самостійна робота:					
	<i>Обов'язкова</i>					
	- самостійне опрацювання окремих питань з наданням презентації	4	2	2	8	8
	- доповідь на гуртку	2	2	2	4	4
- тестування в MOODLE	4	2	2	8	8	
<i>Індивідуальна</i>						
- тези	1	0	2	0	2	
Разом		x	x	x	38	44
Модуль 2	Аудиторна робота:					
	- контрольна робота	2	5	7	10	14
	- задача модулю (розв'язання задач, усне опитування)	8	1	1	8	8
	Самостійна робота:					
	<i>Обов'язкова</i>					
	- самостійне опрацювання окремих питань з наданням презентації	8	2	2	16	16
	- тестування в MOODLE	4	2	2	8	8
<i>Індивідуальна</i>						
- наукова стаття/наукова робота	1	0	7	0	7	
- участь у заходах неформальної освіти за наявності документального підтвердження	1	0	3	0	3	
Разом		x	x	x	42	56
	Разом				60	100

Загальна шкала оцінювання ECTS за результатами курсу			
Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсової роботи (проєкту), звіту з практики, диференційованого заліку	для заліку
90-100	A	5 (відмінно)	зараховано
82-89	B	4 (добре)	
75-81	C	4 (добре)	
64-74	D	3 (задовільно)	
60-63	E	3 (задовільно)	
35-59	FX*	2 (незадовільно)	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F*	2 (незадовільно)	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

*Оцінки FX і F у залікову книжку здобувача вищої освіти не виставляються відповідно до Положення про організацію освітнього процесу у МНАУ.

Неформальна освіта (тренінги, майстер-класи, семінари, майстерні, дистанційні курси, вебінари) доповнює формальні освітні заходи, допомагає швидко і вчасно отримати необхідні знання відповідно до потреб тут і зараз. Здобувач має право самостійно обирати напрям і вид неформальних освітніх заходів, які оцінюються в залежності від специфіки неформального заходу, обсягу годин та кредитів ECTS. Оцінка цих результатів відбувається за наявності документального підтвердження (сертифікат, свідоцтво тощо). Перезарахування дисципліни або окремих тем відбувається за бажання здобувача на підставі нормативної внутрішньої документації та Положень МНАУ.

7. Політика курсу

Здобувач вищої освіти повинен дотримуватися Кодексу академічної доброчесності у Миколаївському національному аграрному університеті: виявляти дисциплінованість, вихованість, доброзичливість, чесність, відповідальність.

Комбінація лекцій, практичних занять із розв'язанням ситуаційних завдань та використанням кейс-методів, самостійної роботи, ділових ігор, проблемних занять, що розвивають комунікаційні та лідерські навички, а також вміння працювати у команді, консультації із науково-педагогічними працівниками. Поточне опитування, тестовий контроль, презентації, поточний та підсумковий контроль (залік).

Здобувач вищої освіти зобов'язаний відвідувати всі заняття згідно розкладу, не спізнюватися. Дотримуватися етики поведінки. Працювати з навчальною та додатковою літературою, з літературою на електронних носіях і в Інтернеті.

У разі запровадження наказом ректора університету **змішаної форми** навчання, вона відповідно до Положення про змішану форму навчання у Миколаївському національному аграрному університеті реалізується у синхронному режимі (оцінювання поточних результатів навчання може відбуватися у асинхронному режимі) і здійснюється у формах: самостійна робота; навчальні заняття; практична підготовка; контрольні заходи. Основними видами навчальних занять за змішаною формою навчання є: лекція, семінар, практичні заняття, лабораторні заняття, консультації та інші.

Отримання навчальних матеріалів, спілкування між здобувачем та викладачем під час змішаної форми забезпечується передачею відео-, аудіо-, графічної та текстової інформації у синхронному режимі. Під час змішаної форми використовується:

	- система Moodle (https://moodle.mnau.edu.ua/enrol/index.php?id=3291 посилання на сторінку – лекційний матеріал, практичні завдання, напрями наукової та творчої роботи, завдання на самостійне опрацювання); - платформа онлайн-занять Zoom – для проведення лекційних та практичних занять, консультацій тощо; - електронний репозитарій МНАУ – для використання інформаційних матеріалів (http://dspace.mnau.edu.ua/jspui/); - спілкування через електронну пошту (sirenko@mnau.edu.ua) та телефонний зв'язок.
8. Інформаційні джерела	Література: 1. Бухгалтерський облік в управлінні підприємством/ Кузь В.І., Кучер С.В., Лаговська О.А., Легенчук С.Ф. Житомир: Житомирський державний технологічний університет, 2017. 416 с. 2. Бухгалтерський облік: навч. посіб. Давидюк Т.В., Манойленко О.В., Ломаченко Т.І., Резніченко А.В. Харків: Видавничий дім «Гельветика», 2016. 392 с. 3. Гливенко В. В., Лень В. С. Бухгалтерський облік в Україні: основи та практика: навч. посіб. Харків: Центр учбової літератури, 2019. 608с. 4. Гуцаленко Л.В. Облік і звітність суб'єктів малого бізнесу: навч. посіб. Харків: Центр учбової літератури, 2019. 390 с. 5. Куцик П. О., Бачинський В. І., Полянська О. А. Управлінський облік операційної діяльності підприємств оптової торгівлі : монографія. Львів : Видавництво “Растр-7”, 2015. 312 с. 6. Мельник Н. Б. Бухгалтерський облік у системі управління підприємством. Вісник Прикарпатського університету. Економіка. 2014. № 10. URL: http://lib.pnu.edu.ua:8080/bitstream/123456789/4805/1/Vpu_Ekon_2014_10_43.pdf (дата звернення 17.05.2020). 7. Омецінська І.Я. Бухгалтерський облік як інформаційна система для управління підприємством. Глобальні та національні проблеми економіки. 2015. № 8. 8. Сіренко Н.М., Семенюк А. Особливості інформаційного забезпечення фінансового контролінгу підприємств. Modern Economics. №38 (2023), 144-151 https://modecon.mnau.edu.ua/issue/38-2023/sirenko.pdf 9. Сльозко Т.М. Бухгалтерський облік в умовах інституційних перетворень: теорія і практика. Харків: Центр учбової літератури, 2019. 304 с. Нормативно-законодавчі акти 1. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»: Наказ Міністерства фінансів України від 07.02.2013 р. № 73. URL: https://zakon.rada.gov.ua. 2. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 2 «Консолідована фінансова звітність»: Наказ Міністерства фінансів України від 27.06.2013 № 628. URL: https://zakon.rada.gov.ua. 3. Про затвердження Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 10 «Дебіторська заборгованість»: Наказ Міністерства

	фінансів України від 08.10.1999 № 237. URL: https://zakon.rada.gov.ua. 4. Про затвердження Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 11 «Зобов'язання» : Наказ Міністерства фінансів України від 31.01.2000 р., № 20. URL: https://zakon.rada.gov.ua. 5. Про затвердження Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 12 «Фінансові інвестиції» : Наказ Міністерства фінансів України від 26.04.2000 № 91. URL: https://zakon.rada.gov.ua. 6. Про затвердження Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 13 «Фінансові інструменти: Наказ Міністерства фінансів України від 30.11.2001 № 559. URL: https://zakon.rada.gov.ua. 7. Про затвердження Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 15 «Дохід» : Наказ Міністерства фінансів України від 29.11. 1999 № 290. URL: https://zakon.rada.gov.ua. 8. Про затвердження Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 16 «Витрати» : Наказ Міністерства фінансів України від 31.12.1999 № 318. URL: https://zakon.rada.gov.ua. 9. Про затвердження Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 31 «Фінансові витрати» : Наказ Міністерства фінансів України від 28.04.2006 № 415. URL: https://zakon.rada.gov.ua. 10. Про затвердження Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 8 «Нематеріальні активи» : Наказ Міністерства фінансів України від 18.10.1999 № 242. URL: https://zakon.rada.gov.ua.
9. Інтеграція здобувачів вищої освіти з особливими освітніми потребами	Можливість дистанційного навчання через: - систему Moodle (посилання на сторінку – лекційний матеріал, практичні завдання, напрями наукової та творчої роботи, завдання на самостійне опрацювання); - платформу онлайн-занять Zoom – для проведення індивідуальних практичних занять, консультацій тощо; - електронний репозитарій МНАУ – для використання інформаційних матеріалів (http://dspace.mnau.edu.ua/jspui/); - аудіо- та відеоповідомлення з лекційним матеріалом, поясненням особливостей завдань та напрямками їх виконання тощо; - спілкування через електронну пошту (sirenko@mnau.edu.ua) та телефонний зв'язок; - індивідуальний підхід до викладення матеріалу навчальної дисципліни; - наявність пандусу, кнопки виклику, відповідальної особи, яка надасть допомогу; - можливість залучення до освітнього процесу куратора академічної групи та людини, яка знаходиться поряд з здобувачем вищої освіти з особливими освітніми потребами (батьки, сестра, брат та інших).
10. Доступ до матеріалів навчання	https://www.mnau.edu.ua/faculty-off/kaf-fin/ https://moodle.mnau.edu.ua/

Силабус навчальної дисципліни розроблено:

д-р. екон. наук, професор, завідувач кафедри фінансів, банківської справи та страхування

Наталя СІРЕНКО

